

[Erik Appel.]

engang ikke af Brød alene. Jeg tænker især paa Børnenes og de unges Skolegang. Til et Samfunds rolige Trivsel hører, at den opvoksende Slægt faar en aandelig Næring, der kan gøre den i Stand til at øve Dagens Gerning frimodigt. Vigtigere end at betale sin Skat med Glæde er det at kunne gøre sin Dagsgerning med Glæde. Jeg venter, at den højtærede Undervisningsminister har dette for Øje, men jeg maa dog gøre opmærksom paa, at der er visse Brøst at bøde paa.

For de unges Vedkommende drejer det sig om Adgangen til Folkehøjskolerne. Her er der Hinder igennem Belægning med Flygtninge, og yderligere Belægning synes at komme. Jeg beder den højtærede Undervisningsminister være paa Vagt, og jeg henstiller til Overvejelse, om det ikke kan tillades den en Folkehøjskole nærmest boende Vennekreds at aflaste den ved at modtage frivillig Indkvartering af Flygtninge under den Forudsætning, at alle, der kan arbejde, maa tages i Arbejde, naar man ikke derved hindrer dansk Arbejdskrafts Tjeneste. Omkring en Gaard er der Lejlighedsarbejde nok, der under den nuværende Mangel paa Medhjælp ikke kan blive gjort. Ved en saadan Indkvartering vilde man øve en medmenneskelig Gerning, der kunde faa gode Følger baade for Flygtningene personligt — de er jo ikke Forbrydere —, men dernæst for vort Land, om hvis Forhold Flygtningene vilde blive oplyst paa praktisk Maade.

For Børnenes Vedkommende kan Aflastning af Skolerne i Byerne ikke ske paa den Maade, men vel paa Landet. Nu er der vel ikke mange Børneskoler, der er beslagnet paa Landet. Imidlertid gør der sig særegne Forhold gældende hos os i Nordslesvig, hvor alle tyske Skoler er lukket. Jeg maa antage, de er lukket af Frygt for fortsat nazistisk Undervisning; og naar man kender lidt til de Bøger, fra Regnebøger til Historiebøger, der er blevet anvendt i tyske Skoler, forstaar man det berettigede i denne Lukning. Lad mig blot nævne et enkelt Eksempel. I en historisk Læsebog findes et Hellsidesbillede, hvor man ser Hitler tale til en lyttende Forsamling; under Billedet staar: „Am Anfang war das Wort“. Altsaa Indledningsordene til Johannes Evangeliet: I Begyndelsen var Ordet. Dette er Blasfemi. Men alle disse Bøger er nu under Kontrol. Og de Lærere, der brugte dem, sidder i Faarhuslejren, og de bør næppe blive Lærere igen.

Tilbage er alle Børnene og nogle Lærere, der ikke har villet lade sig bruge som

Redskaber for Nazismen. Jeg henstiller til den højtærede Undervisningsminister, at Skoledirektionerne i de sønderjyske Landdele faar Bemyndigelse til, paa forsvarlig og bedst mulig Maade, at ordne Skolegangen under dansk Overledelse og med den opnaaelige Fordeling af danske og loyale tyske Lærerkrafter og med Benyttelse af danske Lærebøger. Stillingen, som den er nu, maa betragtes som en Nødstilstand for Børnene, og Nød bryder alle Love. Det er vigtigt, at disse Børn hurtigt kommer ind under rolig og forstaaende, men samtidig bestemt dansk Retledning. De nuværende Tilstande rejser Tankegange hos de lediggaaende større Børn, som kan give dem Slagside for Livet. Dette gælder især Byerne, men i nogen Grad ogsaa Landet. Det er muligt, at Lovens straffende Haand rammer Lærerne, men det er urimeligt, at Børnene skal undgælde for Lærernes Synder. Jeg beder om, at der maa ske noget, og at det maa ske saa stilsfærdigt som vel muligt.

I denne Forbindelse ønsker jeg at fremsætte nogle Bemærkninger om det tyske Mindretal, idet jeg forudskikker nogle almindelige Bemærkninger om Mindretalsforhold. Som det vil være det høje Ting bekendt, fremstod Mindretalsbegrebet under Fredsforhandlingerne efter den første Verdenskrig. Det betød, at hidtil undertrykte Folkedele blev hævet op i et højere Plan under Navn af Mindretal og som saadant givet Frihed til at leve deres Folkeliv efter deres Sindelags Tilskyndelse. Dette Resultat af Versaillesforhandlingerne var tænkt som en fredskabende Handling, der skulde faa hidtil modstaaende Nationaliteter til at leve fredeligt Side om Side. Saaledes gik det desværre ikke, og Europa maa i Dag sande, at det fik liden Glæde af sine Mindretal, hvoraf de fleste var tyske. Det vil derfor ikke føles urimeligt, om den kommende Fredskonference tager Mindretalsproblemet op til ny Overvejelse, ja, man kan have Ret til at mene, at en saadan Overvejelse er nødvendig, om man for Alvor vil forsøge at fjerne de Spændinger, disse Mindretal har fremkaldt over alle Grænser til det tyske Rige.

Jeg skal holde mig til vort eget Mindretalsproblem. I de første Aar efter 1920 saa det ud til, at vort tyske Mindretal loyalt tilpassede sig det frie Liv inden for Riget, og Forholdet mildnedes mellem Danske og Tyske. I denne Tilpasning greb den økonomiske Krise forstyrrende ind og fremkaldte Lidenskaber i mange Mænds Tankegang og Sindsrørelse i en saadan Grad, at de tog Magten fra dem. Da lød der haanende Ord